

POSTANOWIENIE

Dnia 20 sierpnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maciej Pacuda

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa A. P. i A. Z.
przeciwko E. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
o przywrócenie do pracy - w przedmiocie skargi powoda A. Z. o wznowienie
postępowania,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 20 sierpnia 2020 r.,
zażalenia powoda A. Z. na postanowienie Sądu Okręgowego Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w G.
z dnia 7 października 2019 r., sygn. akt VI Pa (...),

1. oddala zażalenie,

2. zasądza od powoda A. Z. na rzecz pozwanej kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 17 maja 2017 r., IV P (...) Sąd Rejonowy w S. przywrócił powodów A. P. i A. Z. do pracy w pozwanej Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością E. w P. na dotychczas zajmowanych stanowiskach z zachowaniem dotychczasowych warunków pracy i płacy; w pkt II zasądził od pozwanej na rzecz powoda A. P. kwotę 16.695 zł wraz z odsetkami od dnia 14

września 2016 r. do dnia zapłaty tytułem wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy pod warunkiem podjęcia pracy przez powoda w pozwanej spółce; w pkt III zasądził od pozwanej na rzecz powoda A. Z. kwotę 11.580 zł wraz z odsetkami od dnia 14 września 2016 r. do dnia zapłaty tytułem wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy pod warunkiem podjęcia pracy przez powoda w pozwanej spółce; w pkt IV w pozostałym zakresie powództwo oddalił; w pkt V zasądził od pozwanej na rzecz powodów A. P. i A. Z. kwoty po 360 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego. Z kolei w pkt VI nakazał ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w S. kwotę 10.593 zł tytułem opłat sądowych, od których uiszczenia powodowie byli zwolnieni.

W wyniku apelacji pozwanej Sąd Okręgowy w G. wyrokiem z 4 grudnia 2017 r., VI Pa (...) w pkt I zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że powództwo oddalił (ppkt 1) i zasądził od powodów na rzecz pozwanej kwoty po 3.960 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (ppkt 2); w pkt II zasądził na rzecz pozwanej kwoty od powoda A. P. 7.354 zł (ppkt 1); od powoda A. Z. 6419 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego (ppkt 2); w pkt III oddalił zażalenie powodów.

Postanowieniem z 29 stycznia 2019 r., III PK 54/18 Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej wniesionej przez powodów od powyższego wyroku Sądu Okręgowego.

W dniu 3 lipca 2019 r. A. Z. złożył skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego z 4 grudnia 2017 r. VI Pa (...), która została odrzucona postanowieniem Sądu Okręgowego w G. z 7 października 2019 r., VI Pa (...). Jako podstawę skargi powód wskazał art. 403 § 2 k.p.c. wobec późniejszego wykrycia prawomocnego wyroku dotyczącego tego samego stosunku prawnego, który był przedmiotem orzekania przez Sąd Okręgowy w sprawie VI Pa (...). Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego i odrzucenie apelacji pozwanej jako wniesionej po skutecznym upływie terminu i w terminie nieopłaconej.

W uzasadnieniu postanowienia odrzucającego skargę o wznowienie postępowania Sąd Okręgowy stwierdził, że skarga o wznowienie postępowania podlega odrzuceniu, ponieważ nie zostały spełnione przesłanki zastosowania podstawy z art. 403 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy uznał za chybiony argument

skarżącego, że apelacja pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego została złożona po terminie wskazując, że odpis wyroku z uzasadnieniem został odebrany przez pozwaną 8 czerwca 2017 r. a pozwana nadała apelację w polskiej placówce pocztowej operatora 21 czerwca 2017 r., a zatem z zachowaniem terminu. Pismem z 28 czerwca 2017 r. pozwana została wezwana do usunięcia braków formalnych apelacji poprzez uiszczenie opłaty od apelacji w kwocie 10.593 zł, w terminie tygodniowym pod rygorem odrzucenia apelacji. Pozwana otrzymała wezwanie 3 lipca 2017 r. a w dniu 7 lipca 2017 r. Sąd Okręgowy stwierdził, że pozwana uzupełniła braki formalne apelacji, czyli w terminie.

Zażalenie na powyższe postanowienie Sądu Okręgowego wniósł powód A. Z. domagając się jego uchylenia i orzeczenia co do istoty sprawy przez uwzględnienie skargi oraz zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego. Skarżący zarzucił naruszenie art. 233 § 1 w związku z art. 406 k.p.c. poprzez błędną ocenę wiarygodności dowodów wniesienia apelacji przez pozwaną w ustawowym terminie oraz art. 130² § 1 i § 2 k.p.c. w związku z art. 370 k.p.c. i art. 391 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie w sprawie.

Odpowiedź na zażalenie wniosła pozwana wnosząc o jego oddalenie w całości i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Okręgowy, odrzucając skargę o wznowienie postępowania w trybie art. 410 k.p.c., prawidłowo uznał za chybione powoływanie się przez skarżącego na przesłanki podstawy wznowienia postępowania wynikające z art. 403 § 2 k.p.c. Zgodnie z treścią tego przepisu „można również żądać wznowienia w razie późniejszego wykrycia prawomocnego wyroku, dotyczącego tego samego stosunku prawnego, albo wykrycia takich faktów lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu”. Wskazana przez pozwanego przesłanka wykrycia prawomocnego wyroku nie uzasadnia powołanej podstawy wznowienia postępowania wynikającej z art. 403 § 2 k.p.c.

Wskazana podstawa wznowienia postępowania jest spełniona jedynie wówczas, gdy wykryty wyrok był już prawomocny zanim zapadł wyrok w postępowaniu, którego wznowienia strona żąda (por. m. in. postanowienie SN z dnia 5 maja 1967, I PZ 20/67, OSNCP 1967 nr 11, poz. 209; postanowienie SN z dnia 26 czerwca 1997 r., I CKN 149/97, OSNC 1998 nr 1, poz. 9; postanowienie SN z dnia 15 grudnia 2009 r., II PZ 24/09, LEX nr 577836; postanowienie SN z dnia 21 stycznia 2011 r., II PZ 51/10, LEX nr 784934). Ponadto niezbędne jest, żeby strona, która się powołuje na prawomocny wyrok dotyczący tego samego stosunku prawnego, nie wiedziała o tym wyroku w czasie trwania postępowania, w którym zapadł wyrok objęty skargą o wznowienie, a przez to nie miała możliwości powołania się na ten wyrok (por. postanowienie SN z dnia 26 czerwca 1997 r., I CKN 149/97, OSNC 1998 nr 1, poz. 9; postanowienie SN z dnia 5 sierpnia 1999 r., II CKN 519/99, niepubl.; postanowienie SN z dnia 9 września 2011 r., III UZ 19/11, LEX nr 1101336).

Wznowienie postępowania na podstawie art. 403 § 2 k.p.c. wymaga, aby wyrok stanowiący podstawę wznowienia postępowania został później wykryty, to znaczy po zakończeniu toczącego się w sprawie postępowania, lecz został wydany i musiał uprawomocnić się przed zakończeniem postępowania we wznowianej sprawie, co z kolei oznacza, że wyrok taki musiał funkcjonować w obrocie prawnym w czasie postępowania, którego dotyczy skarga (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 18 października 2010 r., I PZ 23/10, LEX nr 1607451; z dnia 20 stycznia 2011 r., I UZ 164/19, niepublikowane; z dnia 11 lutego 2010 r., I PZ 20/09, LEX nr 1498583; z dnia 15 grudnia 2009 r., II PZ 24/09, LEX nr 577836 oraz z dnia 16 grudnia 2014 r., II UZ 57/14, LEX nr 1616905).

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy wyrok kończący postępowanie, którego wznowienia żąda powód, został wydany w dniu 4 grudnia 2017 r., natomiast wyrok Sądu Rejonowego, na który powodowie powoływali się w swojej skardze jako na ten, który został później wykryty zapadł w tym samym postępowaniu jako wyrok sądu pierwszej instancji 17 maja 2017 r. i ze względu na trwające postępowanie w sprawie nie był prawomocny. Wyrok ten jako wydany w tym samym postępowaniu nie może stanowić podstawy wznowienia postępowania określonej w art. 403 § 3 k.p.c. Bezpodstawne jest zatem powoływanie się na

przesłankę z art. 403 § 2 k.p.c. z uwagi na istnienie prawomocnego wyroku Sądu pierwszej instancji w tym samym postępowaniu, którego wznowienia się domaga.

Niezależnie od powyższego za całkowicie nieuprawnione należy uznać założenie przyjęte w zażaleniu, zgodnie z którym wyrok Sądu pierwszej instancji wydany w niniejszej sprawie, zaskarżony apelacją i będący następnie przedmiotem postępowania kasacyjnego, można byłoby z jakichkolwiek powodów uznać za wyrok prawomocny. Brak również uzasadnionych podstaw do twierdzenia, że wyrok Sądu Rejonowego nie uprawomocnił się w wyniku nieskutecznego wniesienia apelacji od tego wyroku przez stronę pozwaną. Zarzuty skarżącego dotyczące błędnej oceny dowodów wniesienia niezłożenia apelacji w terminie jak i nieopłacenia jej są niesłuszne. Odpis wyroku Sądu Rejonowego wraz z uzasadnieniem został doręczony stronie pozwanej 8 czerwca 2017 r. (k. 535 akt IV P (...)). W dniu 21 czerwca 2017 r. pozwana wysłała apelację w polskiej placówce operatora pocztowego (k. 556 akt IV P (...)), zachowując tym samym 14-dniowy termin do wniesienia apelacji wynikający z art. 369 § 1 k.p.c., który upływał w dniu 22 czerwca 2017 r. W aktach sprawy potwierdzona jest data wpływu apelacji do Sądu Rejonowego w S.: 23 czerwca 2017 r. (k. 552 akt IV P (...)). Notatka urzędowa sporządzona przez sekretarza sądowego wskazuje datę 23 czerwca 2017 r. jako datę nadania apelacji w placówce pocztowej, co należy uznać za błąd, ponieważ treść tej notatki jednocześnie prawidłowo odsyła do k. 552 akt IV P (...), na której znajduje się pieczęć Sądu Rejonowego potwierdzająca wpływ apelacji pozwanej do sądu w terminie. W tej sytuacji argumenty powoda, że apelacja wpłynęła po upływie terminu należy uznać za chybione. Postępowanie zostało prawomocnie zakończone wyrokiem Sądu Okręgowego z 4 grudnia 2017 r., od którego powód wniósł skargę kasacyjną. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej postanowieniem z 29 stycznia 2019 r., III PK 54/18. Brak zatem podstaw do twierdzenia, że wyrok Sądu Rejonowego z 17 maja 2017 r. uprawomocnił się wcześniej z powodu niewniesienia apelacji w terminie.

Nieuzasadnione są zarzuty powoda dotyczące naruszenia art. 130² § 1 i § 2 k.p.c. w związku z art. 370 k.p.c. i art. 391 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie w sprawie. Pozwana w dniu 3 lipca 2017 r. otrzymała wezwanie do usunięcia braków formalnych apelacji poprzez uiszczenie opłaty od apelacji w kwocie 10.593 zł w

terminie tygodniowym pod rygorem odrzucenia apelacji (k. 560 akt IV P (...)). W dniu 7 lipca 2017 r. pozwana uzupełniła braki formalne, dochowując terminu na ich uzupełnienie, który upływał 10 lipca 2017 r. (k. 573 akt IV P (...)). Sąd Okręgowy słusznie uznał, że nieuiszczenie przez profesjonalnego pełnomocnika opłaty od apelacji jest brakiem formalnym, do którego należy stosować tryb naprawczy z art. 130 § 1 k.p.c. Zgodnie z treścią art. 370 k.p.c., sąd pierwszej instancji odrzuca na posiedzeniu niejawnym apelację wniesioną po upływie przepisanego terminu, nieopłaconą lub z innym przyczyn niedopuszczalną, jak również apelację, której braków strona nie uzupełniła w wyznaczonym terminie. Przepis ten, co jasno wynika z jego wykładni dokonanej z zastosowaniem reguł językowych, nie mówi przy tym o apelacji nieopłaconej w terminie przewidzianym do jej wniesienia, lecz wyłącznie o skutkach nieopłacenia apelacji. W zakresie, w jakim reguluje te skutki, należy go zatem wiązać z unormowaniem art. 130 § 1 k.p.c. Oznacza to, że w każdym przypadku, w którym wniesiona apelacja jest nieopłacona, musi zostać wdrożona procedura naprawcza. Przez apelację nieopłaconą, o której mowa w art. 370 k.p.c., należy więc rozumieć wyłącznie taką apelację, która nie została opłacona mimo wezwania sądu do jej opłacenia oraz taką, która wprawdzie została opłacona, ale po upływie terminu określonego w tym wezwaniu. Apelacja opłacona wprawdzie po upływie terminu do jej wniesienia, ale przed uruchomieniem przez sąd procedury naprawczej, o której mowa w art. 130 § 1 k.p.c., nie jest natomiast apelacją nieopłaconą w takim znaczeniu w związku z czym nie może być ona odrzucona z powołaniem się na art. 370 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 listopada 2018 r., II PZ 24/18, LEX nr 2574437).

Wskazując na powyższe należało ocenić jako bezzasadne zarzuty zażalenia oparte na twierdzeniach pełnomocnika powoda, że wyrok Sądu Rejonowego uprawomocnił się, ponieważ apelacja pozwanej została wniesiona po upływie ustawowego terminu i w tym terminie nie została też opłacona.

Powód wskazując jako podstawę skargi art. 403 § 2 k.p.c. powołał się na późniejsze wykrycie prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego z 17 maja 2017 r. dotyczącego tego samego stosunku prawnego, który był przedmiotem orzekania przez Sąd Okręgowy w sprawie VI Pa (...). Sformułowanie podstawy wznowienia w sposób odpowiadający art. 403 § 2 k.p.c., to jest przez powołanie się na

wymieniony w tym przepisie wyrok oraz okoliczności faktyczne i środki dowodowe, nie oznacza jeszcze, że skarga faktycznie opiera się na ustawowej podstawie, jeżeli już z samego jej uzasadnienia wynika, iż podnoszona podstawa nie zachodzi (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 1968 r., I CZ 122/67, OSNCP 1968 nr 8-9, poz. 154, uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 28 października 1981 r., I CO 5/81, OSNCP 1982 nr 5-6, poz. 77 oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 30 maja 1996 r., I CRN 101/95, OSNC 1996 nr 10, poz. 138, z dnia 28 października 1999 r., II UKN 174/99, OSNAPiUS 2001 nr 4, poz. 133, z dnia 12 października 2001 r., III AO 32/01, OSNAPiUS 2002 nr 18, poz. 449, z dnia 7 lipca 2005 r., IV CO 6/05, Monitor Prawniczy 2006 nr 16, s. 880 oraz z dnia 9 maja 2008 r., II PZ 65/07, niepublikowane. W takiej zaś sytuacji, należy uznać, że skarga nie była oparta na ustawowej podstawie wznowienia, w związku z czym podlegała odrzuceniu, zgodnie z art. 410 § 1 k.p.c. Wskazana przez skarżącego przesłanka wznowienia postępowania oparta na podstawie wynikającej z art. 403 § 2 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.